

Əziz oxucular, bu günlərdə Azərbaycan ədəbiyyatının özünəməxsus imzası olan Əlisəmid Kürün 67 yaşı tamam oldu. Biz də "Ədəbi Turan" səhifəsi olaraq hörmətli şairimizi təbrik edib tanınmış jurnalist Aydın Canıyevin onun haqqında yazdığı yazını sizlərə təqdim edirik. Qeyd edək ki, yazı Əlisəmid Kürün 65 illiyində qələmə alınıb

"Ay nə gözəl qaydadıq şal sallamaq" (M.Şehriyar) – "oranjeman" etsək: sosial şəbəkədə kimin ad günü oldusa, təbrik etmək gözəl qaydadır!

Bəri başdan deyim: Əlisəmid Kürü "oranjeman" etmək olmur! Çün həm orijinaldı, həm original! Bütün etdiklərini təkrar etməyə, "oranjeman"a ilk olaraq, kişilik çatmaz, ardından da istedad, sonra da yaşantılar.

Əlisəmidin etdiklərini heç bir "ağıllı" adam eləməz, eləyə bilməz – vurub öldürərlər! Amma Əlisəmid eləyib və elədiyinə, qədəşfason yanaşsaq, deyə bilərik ki, "otveçat" da olub. Onçun da yaşayır! Yaşayır və yaradır!

Mən ilk gəncliyimdən tanıdığım Əlisəmid Kürü birgə yaşadığım bu şəhərdə təsadüfdən təsadüfə rastlaşmışam.

Tanıyanların hamısı Əlisəmid Kürü yeyib-icməyə hazır olub və yaxud da əksinə, amma mən bu yeyib-icməklərə qıcıq olmuşam həmişə: zalım balası, Əlisəmid Kürü bir süfrədə oturub şeir içməyə, həyat içməyə layiq ən yaxşı müsahibdi e.

Ədəbi mühitdən kimi dindirən, hamısının Əlisəmid Kürü yeyib-icmək məclislərindən, "dəlilik" olaylarından bir xeyli ehtiyatı var saxlanıcında! Zalım balası, adamın o qədər şeiri var ki, deyəsən, yada salasan, sonra da gedib arvadların qul bazarından doqquzunun gündəlik haqqını və hərəsinin də əlinə bir dəsmal verib deyəsən ki, ağlayın, əziz bacılar, ağlayın, əziz analar, ağlayın, əziz qızlar, sizi ağlayan halına ağlamalı Əlisəmid – atanızı, qardaşınızı oğlunu... ölkəni!

Mən bilmirəm Əlisəmid Kürü axır vaxtlar görənələr "Baksovet"dəki – "Vahid" Poeziya Evinin qarşısında Əliağa Vahidin büstünü götürürlərmi gözlərinin önünə? Əlisəmid Kürü sifətini eynən elə bil – həm də Azərbaycan ədəbiyyatının ÇTZ traktorunu elə kətan ağzına şırımlanmağa verilmiş sifəti! Azərbaycan ədəbiyyatının bütün və son əzablarının ifadəsi!

İkisinin də adı mürəkkəb isimdir. İkisinin də Əlisinə beyyəti var! Amma Əli-AĞAMIZ Ağa kimi yaşamadı, ƏLİSƏMİDİMİZ adam kimi! Taleyin ironiyasına bax ki, guya Əli SƏMİD – lal-dinməz, sakit, möhkəm dayanana olacaqmış deyə adamı dünyaya gəlmiş andan birinci olaraq, ismiylə mürəkkəbləşdiriblər, sonra da həya-

tiyla! İkisi də şair kimi faciələrdən heykəl yaptı, salnamə yaratdı!

Əlisəmid! Təkcə "Yol" adında ədəbi-bədii qəzetin sahibi olmadı mən tanıdığım illərdən bu yana, həm də YOLU olan oldu – bir daha heç kimin keçməyə cəsarət edə bilməyəcəyi yolun!

Əlisəmid! Ədəbi Arazlara qovuşan Kür şairimiz! Bütün yaxşılıqların içində, önündə və həm də şahidi! Bütün pislərin hədəfi və acıların-ağrıların mərkəzində! Hər dəfə Əlisəmid Kür hərənib-fırlanıb mənə rast gələndə, yaxud da məclisdə ondan söz düşəndə dədəmin və qardaşımın, üstəlik də

ğıma baxıb-baxıb köksünü ötürüb demişdi:

- Bu yer üzündə səni tanıdığım 40 ildə səndən başqa birini görmədim ki, sən qəddər özü özünə düşmən olsun!

Sevgilim deyirdi ki:

- Sən xoşbəxt yaşamağı bacarmırsan, hökmən gərək öz başına bir müsibət açacan!

Hə, Əlisəmid Kür, sən 65-ə çatıbsan, mən 50-ni keçmişəm! Bəlkə "bəs" deyək? Yoxsa hələ də "yeri var"? Dalağa dəyməyib? Axı sən dalağa dəyən şairsən hər misranla!

AXI NƏ QƏDƏR "SONRASI NƏ OLA-OLA" DEYƏRSƏN, DEYƏRİK?

**Çölün dumanında azıb qalasan,
Bir qoyun sürüsü otlayan yerdə.
Əlini dizinə çırpıb qalasan
Ürəyin buz kimi çatlayan yerdə.
Sonrası... sonrası nə ola-ola.**

**Ocağın da söne, düşsən dərdə,
Yanasan, öz tüstün başından çıxsa.
Bıçağın sümüyə dirənən yerdə
Cibindən pas atmış bıçağın çıxa.
Sonrası... sonrası nə ola-ola.**

Adam nə qədər cibindən üşüyər, adam nə qədər canından çürüyər? Qoy Ağağın dərdini yar-

ki evinə qonaq getmək ola. Bəli, bir dəstə, başda Əlisəmid olmaqla gəlirlər bu Salam Novruzovgile. Nəinki Salamgilin, ölkənin kəsib vaxtları olur, yığılıb həyat evinin dalında, başlayırlar vurmağa. 1..., 2..., 3..., 5..., 7..., 9..., 11..., nəhayət, 13-cü araq butilkasını boşaldanda, Əlisəmid qayıdır ki, hə, dəydi! Soruşurlar ki, Əlisəmid, nə dəydi?

Ustad da qayıdır ki:

- İndi dəydi, dalağa dəydi!

Biz Əlisəmid Kürü dalağına bəlkə də 13-cü butilkadan sonra dəyə bilirik, amma o hər şeiriylə dəyir dalağıma! İnanmırsınız? Buyurun:

Alo, mən səni grürəm

**Yuxarı mərtəbədən gələn mahnı
Ürəyimi göynədən vaxtda
əllərim qoynumda
uzanmışam çarpayıda.
Tavandan, divarlardan
Kədərli üzlər,
Dilxor maskalar asılır
Səni düşündükcə, qızım!
Hər oxunan nəğmə
Bir doğma anı yada salar,
Hər tanış səs bir doğma üz
Canlandırargözlərimizdə...
Telefon zəngi.
-Alo, Bakıyla danışın.
-Al-lo! Qızım, sən sənmi?!
-...**

**-Al-lo!
...2400 kilometrlik həsrətin içində
Qatar keçdi deyəsən.
Bir zahı bulud
Silkələdi telefon xətlərini.
Yüz saniyəlik sükutun arxasına
Sığdı bir insan ömrü.
-Alo! Alo!
-A-ta! A-ta!
...Üzün yadımdan çıxır,
İlğım axır dalğa-dalğa
Yaddaşımın dörd olmuş gözündən.
Yuxu da yalanmış,
fotoşəkil də yalan...
-Alo! Alo!
-Ata, mənə eşidirsən?
-Al-lo, mən səni görürəm, qızım...**

Aydın Canıyev

Dalağa dəyən Şair!

sevgilimin mənə dediyi yadıma düşür:

Dədəm Məmməd deyirdi ki:

- Ay bala, sənə bu qədər əziyyət çəkirik, sevirik, əzizləyirik, varımızı-yoxumuzu veririk, amma sən bir niyyətini nüməyış etdirirsən: doğulan gündən ölmək üçün əlləşirsən - əvvəllər, uşaq vaxtı xəstələnirdin, bir az böyüdü, başladın dalaşmağa, ağlının ümidinə buraxdıq, getdin qan çanağının içinə, diplom aldın, ağa demədin, xan demədin, reiyət demədin... Adam da öl(dürül)mək uğrunda vuruşarmı? Bəs sən haçan yaşamaq üçün mübarizə aparmaq istəyəcəksən?

Əzizgiramı qardaşım da özüm-özümü zümlərə salma-

**Əynində quruya nimdaş köynəyin,
Tənhalıq içində canın sıxıla.
Görəsən sinəndə bir daş göynəyir,
Qəfildən bir quzu sənə qıslag
Sonrası... sonrası nə ola-ola.**

**Quru çörəyini böləsən yarıq
İllah da bir yandan duman, çən ola.
Qurbanlıq quzusan, quzu qardaşım!
Bıçağımdan qorxma...
Sonrası... sonrası nə ola-ola.**

Axı belə getsə:

**səni bülür külqabı kimi satacaqlar
hərracda!
Axı:
tümələrdə ad günü keçimirlər!
Axı bəs deyilmi:
Ürək qızdırdığıN, çörək kəsdiyİN
Qəfildən üstüNdənətlənib keçir.**

Axı bəs deyilmi:

paqlar çəkSİN də, qoy "Ağaclar öİSÜN ayaqüstə" də...

Axı:

Yüz əliqılıncı hazır bir bənövşə boynu vurmağa...

Ehh, Cəfər kişinin oğlu, Səndə-Mİ sübut etmək istəmirsən bu həyata Kİ, BİRÜZLÜ olub da xoşbəxt olmaq olar? Day onda bizə yazığın gəlmədi gəlmədi, özünə niyə 65 il zülm elədin?

Nə qədər ki, ölməmişən, xoşbəxt olmağı da bacar, qalan hər şeyi bacardın, BİRÜZLÜ oğlan!

Yazıya sözardı:

Cəlilabaddan bir cavan şair peyda olur, Salam Novruzov. Əlisəmid ağrısını aldığımda istedadı göydə tutan adamdı axı, istedad uğrunda gülləyə gedər, nəin-

Səhifəni hazırladı: Tural Turan